

## Risikoen for at dø i utide halveret

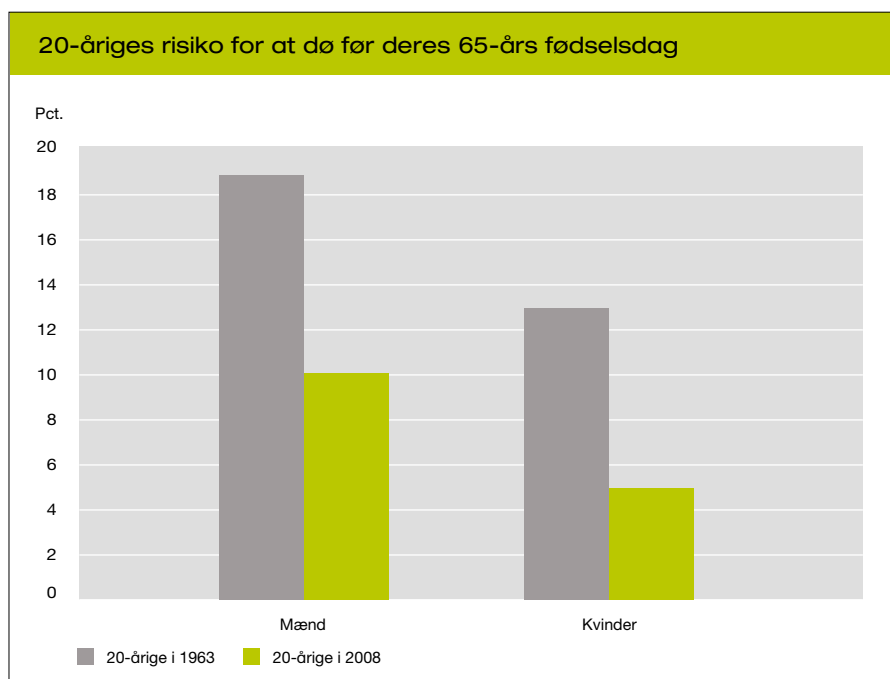
Den andel af danskerne, der på grund af sygdom eller ulykker dør, før de bliver gamle, er – de seneste årtier – blevet reduceret markant.

Blandt de, der i dag er 20 år, vil ni ud af ti mænd fortsat være i live som 65-årige. Kun 10 pct. vil altså dø før deres 65-års fødselsdag. Det er en halvering i forhold til den risiko, den generation, der i dag er 65 år, har levet med. Siden deres tyvende år er hver femte – 19 pct. – gået bort.

For kvinderne er billedet endnu mere udtalt: 95 pct. af de kvinder, der i dag er 20 år, kan forvente at blive mindst 65 år. De unge kvinders risiko for at dø i utide er mere end halveret i forhold til den risiko, de nu 65-årige har levet med. Siden de for 45 år siden var 20 år, er hver ottende – 13 pct. – afgang ved døden.

Den betydelige reduktion i danskernes risiko for at dø i utide fremgår af en ny analyse, som ATP har lavet.

Analysen giver en væsentlig del af forklaringen på, hvorfor man de kommende årtier vil opleve, at en stadig stigen del af den danske befolkning er i



Kilde: Human Mortality Database og ATP's prognosemodel SAINT 2008.

pensionsalderen. Forklaringen er nemlig ikke alene, at de ældre lever længere end tidligere. Det er også, at næsten alle når frem til pensionsalderen.

### Behandling, livsstil og lovgivning

Direktør på Arresødal Privathospital, professor dr.med. Gunhild Lange Skovgaard, der i årtier har forsket i aldring, giver tre forklaringer på, at så mange fle-

re i dag når pensionsalderen. Den ene er bekæmpelse af sygdom, hvor vi f.eks. i dag er langt bedre til at behandle og helbrede kræft end tidligere.

»Men sundhedsvæsenet har ikke hele æren. Befolkningen er også blevet bedre til at passe på sig selv. Man ryger mindre, drikker mindre og spiser sundere end tidligere. Det trækker alt sam- ➔

► men i den rigtige retning,« siger Gunhild Lange Skovgaard.

Et tredje forhold, der har mindsket risikoen for at dø, er lovgivningen. Den yder i dag langt større sundhedsmæssig beskyttelse, end den gjorde tidligere: »De, der i dag er 65 år, var aktive på arbejdsmarkedet i 60'erne og 70'erne, lang tid, før en række giftige og farlige stoffer blev forbudt. I dag bliver langt færre udsat for farligt arbejdsmiljø eller sundhedsskadelig forurening,« siger hun og nævner asbest og anden støvforurening som eksempel.

#### Fokus på sundhed og opsparing

Spørgsmålet er så, om de stærkt øgede chancer for at overleve frem til pensionsalderen sætter sig spor i den måde, vi som mennesker vælger at indrette os på?

Svaret er, ifølge økonom Niels Bøttger-Rasmussen fra Institut for Fremtidssforskning, 'næppe'.

»Unge tror jo på deres egen udødelighed. Det troede unge også på for 50

år siden. Så den faldende risiko for at dø før pensionsalderen flytter nok ikke så meget. Hvad der til gengæld flytter noget psykologisk, er nok snarere, at de fleste af os tror på, at vores pensionistliv bliver langt. Det giver folk et øget fokus på egen sundhed og forebyggelse af livsstilssygdomme, så de får så mange raske år som muligt som pensionist. Og selvfølgelig også fokus på pensionsopsparing så det lange liv ikke ender med en økonomisk deroute.«

Merete Platz, der er seniorforsker på Gerontologisk Institut og forsker i alderdommens sociologi, tror heller ikke på, at faldende dødelighed inden pensionsalderen betyder så meget rent psykologisk. Hun tvivler endda på, at udsigten til det lange liv får os til at ændre vaner.

»Vi ved fra spørgeskemaundersøgelser, at når folk går på pension, så fortsætter langt de fleste med at gøre det, som de hele tiden har gjort med visse justeringer. Mere tid med venner og familie og mere tid til fritidsinteresser. Det er de færreste, der vender op og ned på tilvæ-

relsen, realiserer formuen og rejser jorden rundt. Sådan er det i dag, og sådan er det formentlig fremover – intet tyder på, at længere restlevetid ændrer på det mønster.«

#### 150 år som biologisk grænse

Ifølge Gunhild Lange Skovgaard kan vi indstille os på, at overlevelseschancerne gennem livet løbende vil blive forbedret i de kommende år.

»Der er intet, der tyder på, at udviklingen stopper. Vi vil blive bedre til at behandle, man vil ryge og drikke mindre, og lovgiverne vil sikkert blive endnu bedre til at sikre befolkningen mod sundhedsskader. Derfor vil flere og flere nå pensionsalderen, og pensionisterne vil nå at blive ældre og ældre.«

Men, siger hun, der vil en dag vise sig en uoverstigelig barriere for, hvor langt livet kan være: »En dag vil vi uden tvivl opleve en biologisk grænse for liv. Visse celler i kroppen fornyr sig ikke, og de vil dø på et tidspunkt. Med den viden vi har i dag, kan man anslå, at den biologiske grænse ligger på omkring 150 år.«